

**KONFERENCIA AZ EURÓPAI UNIÓHOZ
TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁSRÓL
– ALBÁNIA –**

**Brüsszel, 2026. május 22.
(OR. en)**

AD 13/26

LIMITE

CONF-ALB 3

CSATLAKOZÁSI DOKUMENTUM

Tárgy: AZ EURÓPAI UNIÓ IDŐKÖZI KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

- 1. témakör: Alapkérdések

CSATLAKOZÁSI TÁRGYALÁSOK

ALBÁNIA

AZ EURÓPAI UNIÓ IDŐKÖZI KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

1. tárgyalási témakör:

Alapkérdések

Beleértve a következőket: A demokratikus intézmények működése, A közigazgatás reformja, 23. fejezet – Igazságszolgáltatás és alapvető jogok, 24. fejezet – A jog érvényesülése, szabadság és biztonság, Gazdasági kritériumok, 5. fejezet – Közbeszerzés, 18. fejezet – Statisztika, 32. fejezet – Pénzügyi ellenőrzés

AZ EURÓPAI UNIÓ IDŐKÖZI KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

Az EU egyetért abban, hogy Albánia összességükben teljesítette az Európai Unió nyitó közös állásponyjában (AD 18/24 CONF-ALB 3) meghatározott időközi kritériumokat. A jelen időközi uniós közös álláspont ezt az értékelést alapul véve kiegészíti az 1. témakör megnyitására szóló uniós közös álláspontot, amely már meghatározta az EU állásponyját, valamint az 5., a 18. és a 32. fejezetre vonatkozó tárgyalási zárókritériumokat, amelyek továbbra is érvényesek. Ez az időközi uniós közös álláspont többek között arra szolgál, hogy meghatározza az e témakörhöz tartozó fennmaradó tárgyalási zárókritériumokat.

Az Európai Unió ezen állásponyjára az Albániával tartandó csatlakozási konferenciára kidolgozott általános állásponyján (AD 5/22 CONF-ALB 2) alapul, és megfelel az abban jóváhagyott tárgyalási alapelveknek, különösen az alábbiaknak:

- az Albánia vagy az EU által a tárgyalások valamely konkrét fejezetére vonatkozóan kifejtett nézetek nem befolyásolhatják az egyéb fejezetekkel kapcsolatban kialakítandó álláspontot,
- az egyes konkrét fejezetekről szóló tárgyalások során elért – akár részleges – megállapodások mindaddig nem tekinthetők véglegesnek, amíg valamennyi fejezetről átfogó megállapodás nem születik,
- valamint megfelel a tárgyalási keret 3., 5., 10., 14., 16., 31., 33., 36., 38., 39., 46., 47. és 48. pontjában meghatározott követelményeknek.

Az EU ösztönzi Albániát jogszabályai uniós vívmányokkal és releváns európai előírásokkal való összehangolásának, valamint azok hatékony alkalmazásának és végrehajtásának folytatására, és általánosságban arra, hogy már a csatlakozást megelőzően dolgozzon ki az EU-éhoz a lehető legközelebb álló szakpolitikákat és eszközöket. Az EU hangsúlyozza, hogy az „Alapkérdések” témakör teljes egészében biztosítani kell a kulcsfontosságú reformok és jogszabályok teljes körű végrehajtását, ideértve az alábbiakban ismertetett meggyőző eredményeket is.

Az EU nyugtázza, hogy Albánia az AD 19/24 CONF-ALB 4 álláspontjában elfogadja az 1. témakörre vonatkozó, 2024. október 2-án hatályban lévő uniós vívmányokat, valamint azt, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására.

Az EU meglelégedéssel nyugtázza az Albánia által többek között a jogállamiságra, a közigazgatási reformra és a demokratikus intézmények működésére vonatkozó ütemtervei alapján elfogadott és végrehajtott különböző lépéseket és intézkedéseket, valamint az AD 18/24 CONF-ALB 3 dokumentumban foglalt időközi kritériumok teljesítésére irányuló erőfeszítéseit.

1. A demokratikus intézmények működése

Az EU nyugtázza, hogy Albánia folytatja demokratikus intézményeinek megszilárdítását, valamint hogy jogi és intézményi kerete lehetővé teszi a választások demokratikus módon való lefolytatását. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy orvosolja azokat a jogi kétértelmőségeket és ellentmondásokat, amelyekre az EBESZ/ODIHR rávilágított, valamint hajtsa végre az EBESZ/ODIHR és a Velencei Bizottság egyéb közös ajánlásaiban foglaltakat, különösen a választásokra vonatkozó joganyag és szabályok, valamint a választási igazgatás terén, amelyek tekintetében a közelgő helyhatósági választások fényében szintén biztosítani kell a kellő időben történő, hatékony végrehajtást. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy fokozottabban erősítse meg a média választási kampányokban betöltött szerepére vonatkozó jogi szabályozást – különös tekintettel a politikai reklámokra, a dezinformációra és az online platformokra –, továbbá hangolja azt össze az uniós vívmányokkal és az európai előírásokkal, és hatékonyan hajtsa végre. Az EU hangsúlyozza, hogy bár a legtöbb fél aláírt egy, a digitális kampányokról szóló önkéntes magatartási kódexet, a megosztó és manipulatív tartalmak továbbra is elterjedtek, a nyomkövetési erőfeszítések pedig korlátozottak voltak. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának minden jelölt számára egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani azáltal, hogy intézkedéseket hoz az állami forrásokkal és az intézményi befolyással való visszaélés megelőzésére, valamint csökkenti a patronázshálózatok befolyását. Az EU nyugtázza a választási reformmal foglalkozó pártközi parlamenti bizottság létrehozását, amelynek köszönhetően várhatóan inkluzív és konstruktív politikai párbeszédre, valamint az összes érdekelt féllel való konzultációra fog sor kerülni.

Az EU az albán nemzetgyűlés intézményi szerepének további megszilárdítását szorgalmazza, és nyugtázza az ez irányba tett lépéseket. Az EU megállapítja, hogy a parlamenti üléseket továbbra is feszültségek és a végrehajtó hatalmi ág feletti korlátozott felügyeletgyakorlás jellemzi. Az EU megállapítja továbbá, hogy az uniós vívmányokkal kapcsolatos jogszabályi összehangoláshoz részletekbe menő folyamatra van szükség, amelynek keretében elegendő idő áll rendelkezésre az érdemi konzultációk céljára, és elvárja, hogy ezt az érintett szereplőkkel – többek között a civil társadalommal – folytatott inkluzív párbeszéd keretében biztosítsák. E tekintetben az EU emlékeztet annak fontosságára, hogy Albánia tartózkodjon minden olyan jogalkotási intézkedéstől, amely nincs összhangban az európai normákkal. Az EU további erőfeszítéseket szorgalmaz az átláthatóság és az elszámoltathatóság, valamint a feddhetetlenség és a hatékonyság javítása érdekében, többek között a parlamenten belüli, valamint a parlament és a nem kormányzati szervezetek/civil társadalmi szervezetek közötti interakciók tekintetében, ideértve a parlament kiadványainak időszerűségét is. Az EU emlékeztet arra, hogy egy működő parlamentnek – többek között vizsgálóbizottságok révén – képesnek kell lennie fenntartható módon tényleges és akadálytalan felügyeletet gyakorolni a végrehajtó hatalmi ág felett, és betölteni jogalkotói szerepét, munkája során – többek között a konstruktív és inkluzív, a politikai pártokon belül is gyakorolt politikai párbeszéd keretében – biztosítva az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot, a feddhetetlenséget és a hatékonyságot. E funkciók biztosítása a csatlakozási folyamat egyik központi pillére.

Az EU hangsúlyozza, hogy összességében rendelkezésre áll a **civil társadalomra** vonatkozó jogi, szabályozási és intézményi keret, de további előrelépésre van szükség a jogi keret teljes körű végrehajtásához, különösen a nyilvántartásba vételi eljárások tekintetében. Az EU megállapítja, hogy javítani kell a konzultációs folyamatokat azok inkluzívabbá tétele, valamint hatékonyságuknak és minőségüknek mind a központi, mind a helyi szinten való javítása céljából, emellett pedig további erőfeszítésekre és erőforrásokra – többek között átlátható közfinanszírozásra – van szükség ahhoz, hogy a civil társadalom számára fenntartható és támogató környezetet lehessen biztosítani.

2. A közigazgatás reformja

Az EU nyugtázza, hogy Albánia létrehozta a **közigazgatásra vonatkozó stratégiai keretét**. Az EU nyugtázza a területi reformmal foglalkozó, pártközi parlamenti bizottság létrehozását. Az EU üdvözli a 2025–2030-as időszakra szóló új közigazgatási reformstratégia és a 2024–2030-as időszakra szóló új államháztartási gazdálkodási stratégia elfogadását, és emlékeztet annak fontosságára, hogy a jövőbeli reformok összhangban legyenek az európai és nemzetközi normákkal, és azokat az összes érdekelt féllel – például a civil társadalommal és a nemzeti kisebbségek képviselőivel – folytatott inkluzív párbeszéd keretében hajtsák végre. Az EU hangsúlyozza, hogy mind központi, mind helyi szinten biztosítani kell e stratégiák eredményes és időben történő végrehajtását, és arra ösztönzi Albániát, hogy javítsa a nyomonkövetési és jelentéstételi keretrendszert. Garantálni kell azt, hogy a közigazgatási reformra vonatkozó stratégia összességében összhangban álljon más stratégiai és szakpolitikai tervezési dokumentumokkal, emellett pedig gondoskodni kell a közigazgatási reformhoz kapcsolódó intézkedések pénzügyi fenntarthatóságáról. Az EU hangsúlyozza továbbá, hogy a szakpolitikai koordinációs rendszer továbbra is összetett, és további egyszerűsítésre szorul.

Az EU hangsúlyozza, hogy Albánia mérsékelten felkészült a **szakpolitikáinak kialakítása és koordinációja** terén. A szakpolitikák kialakítása terén nagyrészt rendelkezésre áll a következetes szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges jogi alap és intézményi struktúra. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának korszerűsítene kell a szabályozási keretét ahhoz, hogy javuljon a középtávú szakpolitikai tervezés, valamint a szabályozási hatásvizsgálatok és a nyilvános konzultációk minősége, és hogy ezek alkalmazása a másodlagos jogalkotás egészére kiterjedjen. Az EU megállapítja, hogy Albániának biztosítani kell a nyilvános konzultációk megfelelő utánkövetését, és lehetővé kell tennie a civil társadalom fokozottabb részvételét – különösen az uniós vívmányok végrehajtásának nyomon követésében. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának meg kell erősítenie a parlamentnek a kormány felett gyakorolt felügyeleti szerepét, mégpedig elmélyült és inkluzív politikai párbeszéd, illetve nyilvános konzultációk révén.

Az EU nyugtázza, hogy Albániának a **közszolgálat** területére vonatkozó jogszabályai nagyrészt összhangban állnak azokkal az alapelvekkel, amelyek értelmében a munkaerő-felvételnek, az előléptetéseknek és az elbocsátásoknak az érdemeken kell alapulnia és átláthatónak kell lennie. Az érdemeken alapuló munkaerő-felvételre és előléptetésre vonatkozó rendelkezéseket azonban a gyakorlatban is minden szinten következetesen végre kell hajtani és figyelemmel kell kísérni. Az EU nyugtázza az Albánia által a közszolgálatra vonatkozó jogi szabályozás felülvizsgálata érdekében tett lépéseket, amelyek célja az érdemeken alapuló és a felsővezetői szintre történő munkaerő-felvétel javítása, és további előrelépésre szólítja fel Albániát e jogszabályok elfogadása és végrehajtása terén. Az EU nyugtázza a köztisztviselőkre vonatkozó bérreform véglegesítését és a helyi önkormányzatokra való kiterjesztését. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának fokozottabban harmonizálnia kell a munkaköri besorolási rendszert, és folytatnia kell annak bevezetését, valamennyi intézmény tekintetében. Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia olyan közigazgatást hozzon létre, amely képes hatékonyan végrehajtani az uniós vívmányokat és az uniós vonatkozású reformokat, megerősítve az intézményi felelősségvállalást – többek között a külső szakértői segítség igénybevétele tekintetében –, és fenntartható közfinanszírozást alkalmazzon e célból.

Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló munkáját, hogy javítsa **a központi közigazgatási szervek szervezésére** vonatkozó jogi keretet. Az EU felkéri Albániát, hogy lépjen tovább az államigazgatás szervezéséről és működéséről szóló felülvizsgált törvény tényleges végrehajtása terén. Az EU arra sürgeti Albániát, hogy erősítse meg az érintett minisztériumoknak az alárendelt ügynökségek feletti felügyeletét. Az EU ösztönzi továbbá Albániát a közintézmények átláthatóságának többek között az általi javítására, hogy megerősíti a polgárok hozzáférését a nyilvános információkhoz. Az EU emlékeztet annak fontosságára, hogy Albánia – az albán jogrendszerben meghatározottak szerint és figyelembe véve az érintett nemzetközi szervek ajánlásait – megőrizze a központi és a helyi kormányzati szintek közötti hatáskörmegosztást, valamint a helyi önkormányzatok autonómiáját is.

Az EU emlékeztet arra, hogy a digitalizáció jelenti a jobb közigazgatás felé vezető utat azzal, hogy lehetővé teszi az átláthatóbb, hatékonyabb, eredményesebb és magasabb színvonalú e-szolgáltatások nyújtását, amelyek kevesebb költséggel és terhekkel járnak a polgárok és a vállalkozások számára. Az EU nyugtázza, hogy Albánia összességében nagy mértékben **digitalizálta a közszolgáltatásokat**, az összes közszolgáltatás mintegy 95%-át kitevő lefedettséget érve el. Az EU felkéri Albániát, hogy fokozottabban garantálja az egyenlő bánásmódot és a közigazgatási szolgáltatásokhoz való hozzáférést minden polgár és vállalkozás számára. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy tegyen intenzívebb erőfeszítéseket a közigazgatási folyamatok és szolgáltatások egyszerűsítésére, valamint a kiberbiztonság megerősítésére. Az EU üdvözli a legújabb európai interoperabilitási kerettel összhangban lévő nemzeti interoperabilitási keret elfogadását. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy a nemzeti digitális személyiadat-tárca létrehozása érdekében továbbra is kövesse nyomon az EU digitális vívmányaihoz kapcsolódó fejleményeket, különös tekintettel az elektronikus azonosításról és a bizalmi szolgáltatásokról szóló uniós jogszabályra (eIDAS-rendelet).

Az EU nyugtázza, hogy létrejött az **államháztartási gazdálkodásra** vonatkozó keret, bár még vannak tökéletesítendő aspektusai. Az EU nyugtázza, hogy Albánia eredményeket ért el középtávú költségvetési keretének a javítása terén, és üdvözli a 2024–2027-es időszakra szóló középtávú bevételi stratégia elfogadását. Az EU felszólítja Albániát, hogy teljes mértékben állítsa helyre a költségvetési felülvizsgálatok parlamenten keresztüli lefolytatásának gyakorlatát, és a normatív jogi aktusok alkalmazását a kivételes és indokolt esetekre korlátozza, biztosítva azt, hogy a Parlament teljeskörűen élhessen költségvetési jogaival. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának növelnie kell a költségvetési kockázatok nyomon követésére szolgáló intézményi kapacitásokat, valamint javítania kell a közberuházások irányítását. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy az ország költségvetési szakpolitikai hitelességének megerősítése érdekében hozzon létre és léptessen működésbe egy Költségvetési Tanácsot.

3. 23. fejezet: Igazságszolgáltatás és alapvető jogok

Az EU hangsúlyozza, hogy Albánia jogszabályi és intézményi kerete már jelentős mértékben összhangban van az igazságszolgáltatás működésének területét érintő uniós vívmányokkal és a releváns európai normákkal. Az EU felkéri Albániát, hogy a 2024–2030-as időszakra szóló felülvizsgált igazságügyi stratégia révén szilárdítsa meg a reformok végrehajtását, hogy ezáltal lehetővé váljon a fokozottabb intézményközi együttműködés, a rendszeres nyomon követés, valamint az adatok gyűjtésének és elemzésének javítása.

Az EU nyugtázza az Albánia által az igazságszolgáltatási és az ügyészi rendszer **függetlensége és pártatlansága** terén elért eredményeket. Az EU nyugtázza továbbá Albánia azzal kapcsolatos eddigi eredményeit és arra irányuló terveit, hogy folytassa az igazságszolgáltatás önszabályozását ellátó szervek kapacitásának, függetlenségének és hatékonyságának fejlesztését, továbbá az elért eredmények megszilárdítását az érdemeken alapuló kinevezések és szakmai előmenetel, az előléptetések átláthatóságának fokozása, valamint a bírák és ügyészek pályafutása során a feddhetetlenség rendszeres ellenőrzésének szigorú fenntartása és teljes körű alkalmazása révén. Az EU emellett tudomásul veszi Albánia arra irányuló lépéseit, hogy kövesse az átvilágítási folyamat által szabott magas szintű normákat, és hangsúlyozza, hogy Albániának gondoskodnia kell e normák fenntartható módon való megóvásáról és fenntartásáról. Az EU felszólítja továbbá Albániát, hogy gondoskodjon a véletlenszerű ügykiosztásra vonatkozó szabályok hatékony gyakorlati alkalmazásáról, bár a teljes automatizáláshoz még további erőfeszítésekre van szükség. Az EU sajnálatosnak tartja a – többek között magas szintű – köztisztviselők és politikusok arra irányuló, fokozódó és aggodalomra okot adó kísérleteit, hogy jogtalan befolyást gyakoroljanak az igazságügyi intézményekre – többek között a Korrupció és Szervezett Bűnözés Elleni Szakosított Struktúrára (SPAK) –, valamint a bírák és ügyészek elleni személyes támadásokat, és arra ösztönzi Albániát, hogy lépjen fel hatékonyan ezekkel szemben, valamint fokozottabban erősítse meg az igazságügyi intézmények belső és külső beavatkozásokkal szembeni rezilienciáját, többek között annak biztosítása révén, hogy a Bírói Főtanács és az Ügyészi Főtanács továbbra is határozottan reagáljon a végrehajtó vagy a törvényhozó hatalmi ág képviselői által a bírói hatalmi ág ellen intézett támadásokra. Az EU határozottan hangsúlyozza, hogy Albániában a végrehajtó és a törvényhozó hatalmi ágnak egyaránt teljeskörűen tiszteletben kell tartania a bírói függetlenséget, és – kiemelt feladatként – maradéktalanul végre kell hajtania az Alkotmánybíróság kötelező erejű határozatait, megjegyezve, hogy a múltban előfordult, hogy nem volt teljes, illetve késedelmet szenvedett a határozatoknak a végrehajtó és a jogalkotó hatalmi ág általi végrehajtása. Az EU hangsúlyozza továbbá, hogy a mentelmi jog felfüggesztésére vonatkozó jogszabályok és gyakorlatok kialakítását európai normáknak kell vezérelniük – különösen azoknak, amelyeket a Velencei Bizottság fektetett le véleményeiben és ajánlásaiban. Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia biztosítsa a feddhetetlenségre, az átláthatóságra és az érdemeken alapuló kinevezésre vonatkozó legszigorúbb normák alkalmazását az igazságszolgáltatás önszabályozását ellátó szervek és más kulcsfontosságú igazságszolgáltatási és ügyészi szervek összes tagjának a kinevezése során.

Az EU nyugtázza, hogy Albánia olyan jogi és intézményi kerettel rendelkezik, amely biztosítja az igazságszolgáltatási rendszer mindenkor **elszámoltathatóságának** szilárd szabályozását. Az EU üdvözi, hogy Albánia első fokon lezárta az átvilágítási folyamatot, és nyugtázza Albánia arra vonatkozó tervét, hogy az átvilágítási folyamatot a fellebbezési szakaszban is az alkotmányos határidőkön belül, a nemzetközi nyomonkövetési művelet keretében történő felügyelet mellett, rendezetten lezárja. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának folytatnia kell a büntetőeljárások indítását azokkal a bírakkal és ügyészekkel szemben, akiket az átvilágítási folyamat során bűncselekmények elkövetésével vádoltak meg, valamint hangsúlyozza az átvilágítási folyamat során meghatározott szigorú normák gyakorlati betartásának kritikus fontosságát. Az EU emellett nyugtázza, hogy Albánia megtette az első lépéseket annak biztosítására, hogy az ellenőrző szolgálatok és az igazságszolgáltatás önszabályozását ellátó szervek – nevezetesen az Igazságügyi Főfelügyelet, valamint a Bírói és az Ügyészi Főtanács – minden szinten meggyőző eredményeket mutathasson fel az igazságszolgáltatási rendszer mindenkor elszámoltathatósága és feddhetetlensége terén, viszont további erőfeszítésekre van szükség az Igazságügyi Főfelügyelet kapacitásainak megerősítéséhez, valamint annak biztosításához, hogy nagyobb legyen az átláthatóság, és korlátozottabb legyen az oldalirányú áthelyezések alkalmazása, különös tekintettel azok előléptetési célú alkalmazásának a kerülésére. Az EU nyugtázza a nem bírói tagok kinevezésére vonatkozó rendelkezések arra irányuló felülvizsgálatát, hogy a Bírói és az Ügyészi Főtanács nem bírói tagjainak kinevezése során a legmagasabb szinten biztosítsák a feddhetetlenséget és az érdekek alapul vételét.

Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megfelelő alapokat teremtsen az igazságszolgáltatási rendszer **minősége és hatékonysága** tekintetében. Az EU megállapítja, hogy ezeket az erőfeszítéseket folytatni kell annak érdekében, hogy – többek között az értékelési ügyműködés csökkentésére révén – elegendő emberi és pénzügyi erőforrás álljon rendelkezésre ahhoz, hogy az igazságszolgáltatás teljeskörűen, hatékonyan és független módon működjön, és garantálja az igazságszolgáltatáshoz való jogot. Az EU nyugtázza a Bíró- és Ügyészképző Intézet annak érdekében történő megerősítése terén elért eredményeket, hogy a leendő bírák és ügyészek magasabb szintű oktatásban részesüljenek, és felkéri Albániát, hogy folytassa ezeknek az erőfeszítéseknek a konszolidációját, többek között azáltal, hogy gondoskodik az átláthatóságon, az objektív kritériumokon és a tisztességes versenyen alapuló felvételi vizsgák javításáról és hatékony végrehajtásáról. Az EU egyetért azzal, hogy Albániának tovább kell javítania a bíróságok rendelkezésére álló informatikai eszközöket, és nyugtázza Albánia erre vonatkozó tervét. Az EU emellett egy integrált ügyviteli rendszer kellő időben történő létrehozását szorgalmazza, és hangsúlyozza a rendszerben tárolt adatokhoz való bárminemű jogosulatlan hozzáférés megakadályozásának fontosságát. Az EU megállapítja továbbá, hogy az igazságszolgáltatás hatékonyságának biztosítása érdekében sürgősen gondoskodni kell a még betöltetlen bírói álláshelyek egyenletes ütemben való betöltéséről, amihez a bíró- és ügyészjelöltek számára vonatkozóan olyan kvóták megállapítására is szükség lesz, amelyekkel megfelelően kielégíthetők az igazságszolgáltatási rendszer igényei. Az EU hangsúlyozza, hogy javítani kell a bírósági és ügyészségi infrastruktúra minőségét, valamint az egyének biztonságát, többek között az igazságügyi és a bűnüldöző intézményeken belül is. Az EU emlékeztet továbbá annak fontosságára, hogy Albánia biztosítsa a hatékony bírói jogvédelmet, valamint az összes bírósági ítélet következetes, időben történő és teljes körű/maradéktalan végrehajtását.

Az EU megállapítja, hogy Albánia részben összehangolta a **korrupció elleni küzdelem** területére vonatkozó jogszabályi és intézményi keretét az uniós vívmányokkal. Az EU üdvözli, hogy Albánia kézzelfogható eredményeket ért el a korrupciós vádak kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása, valamint a felelősök elítélése terén, többek között magas rangú tisztviselőkkel szemben is. Az EU üdvözli a SPAK és annak bíróságai által – többek között a magas szinten elkövetett korrupciót érintő ügyekben – eddig elért jó eredményeket. Az EU mindazonáltal hangsúlyozza, hogy a korrupció a közélet és az üzleti élet legtöbb területén továbbra is általánosan jellemző – ideértve a központi és a helyi kormányzat valamennyi ágát és intézményét is –, és ezért továbbra is különös aggodalomra ad okot. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának jelentős további előrelépést kell elérnie a korrupció általánosultságának és széles körű elterjedtségének a kezelése, illetve megelőzése terén. Az EU nyugtázza az Albánia által a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó jogi és intézményi keretének további módosítása és kiegészítése terén elért eredményeket. Az EU hangsúlyozza, hogy a következő lépésként ezeket az intézkedéseket elkötelezetten végre kell hajtani, hogy kifejthessék hatásukat, különösen a korrupció kockázatának leginkább kitett ágazatokban – mindenekelőtt az állami infrastruktúrák, az ingatlan-nyilvántartás és a tulajdonjogok, a vámügy, az adóigazgatás, az oktatás, az egészségügy, a közbeszerzések, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségi szerződések terén. Az EU felkéri Albániát, hogy – az átláthatóság fokozása érdekében, inkluzív és konstruktív pártközi párbeszéd révén – véglegesítse az adományokra és a szponzorálásra, valamint a politikai pártok finanszírozására vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatát és hatékony végrehajtását. Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megerősítse a korrupció megelőzésével foglalkozó intézmények megerősítésre szoruló intézményi kapacitásait és koordinációját. Az EU nyugtázza továbbá a szervezett bűnözés elleni küzdelemre szakosodott különleges ügyészség és a SPAK-bíróságok operatív és emberi kapacitásainak a megszilárdítását, amely még további megerősítésre szorul. Az EU üdvözli, hogy előrelépés történt annak érdekében, hogy meggyőző eredmények szülessenek a korrupció rendszerszinten történő visszaszorítása terén, és felszólítja Albániát, hogy – különösen a magasabb szinteken elkövetett korrupciót illetően – fokozottabban szilárdítsa meg ezeket az erőfeszítéseket, ideértve a vagyoni eszközök végleges elkobzását is, és növelje a más hatóságok – többek között az albán állami rendőrség – által a SPAK-hoz utalt ügyek számát. Az EU a volt köztisztviselőkkel és parlamenti képviselőkkel szembeni vizsgálatokkal kapcsolatban sajnálatosnak tartja az albán parlament bizonyos korábbi határozatait, valamint egyes köztisztviselők e tárgyban tett észrevételeit. Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia fokozza a magas szinteken tapasztalható korrupció elleni küzdelemre és a törvény előtti egyenlőség elvének tiszteletben tartására irányuló erőfeszítéseit, valamint hogy az igazságszolgáltatási szervek – többek között a SPAK – továbbra is függetlenül, pártatlanul, elszámoltathatóan, magas szakmai színvonalon, a védelemhez való jog tiszteletben tartásával és beavatkozásmentesen végezzék munkájukat.

Az EU nyugtázza a korrupció megelőzésére szolgáló keret hatékonyságának megerősítése terén elért eredményeket, és felszólítja Albániát ezen erőfeszítések további megszilárdítására, többek között azáltal, hogy fokozottabban összehangolja őket az uniós vívmányokkal; felszólítja továbbá, hogy azon egyezmények vonatkozásában, amelyekben részes fél – ilyen például az ENSZ Korrupció elleni Egyezménye és az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) –, szisztematikusan és hatékonyan gondoskodik a kapcsolódó nemzetközi nyomkövetési mechanizmusok keretében megfogalmazott valamennyi ajánlás szisztematikus és hatékony teljesítéséről. Az EU kiemeli annak elsődleges fontosságát, hogy Albánia büntető jogszabályainak jövőbeli módosításai esetén – többek között az esetleges amnesztiákra vonatkozóan is – gondoskodik arról, hogy azok megfeleljenek az uniós vívmányoknak és az európai normáknak, és teljeskörűen hozzájáruljanak az országnak a korrupció következetes csökkentésére irányuló tervei végrehajtásához.

Az EU nyugtázza, hogy Albánia részben összehangolta jogi és intézményi keretét az **alapvető jogokra** vonatkozó uniós vívmányokkal és európai normákkal, és hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok gyakorlati teljes körű érvényesülésének garantálása érdekében meg kell erősíteni a végrehajtást: többek között meg kell erősíteni a független alapjogi intézmények kapacitásait, és szisztematikusan figyelembe kell venni ajánlásait, csakúgy mint a nemzetközi ellenőrző szervek – többek között a kínzás megelőzésével foglalkozó európai bizottság – ajánlásait, valamint végre kell hajtani az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteit. Az EU megállapítja, hogy Albániának össze kell hangolnia jogszabályait a büntetőeljárásokra, az áldozatok jogaira és az eljárási jogokra vonatkozó uniós vívmányokkal.

Az EU üdvözlí a **személyes adatok védelméről** szóló új törvény és az azt kísérő tíz végrehajtási jogi aktus elfogadását. E jogszabályok összhangban állnak a vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU megállapítja, hogy Albániának a következő lépésként biztosítani kell az új jogi keret hatékony végrehajtását és érvényesítését. Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló tervét, hogy fokozza az információs és adatvédelmi biztos, illetve az állami és magánszférabeli adatkezelők intézményi kapacitásait a jogok hathatós érvényesítése érdekében, ideértve a közvélemény tudatosságának növelését célzó intézkedéseket is. Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia megvalósítsa az adatvédelmi jogsértések hatékony kivizsgálására vonatkozó terveit, ideértve a nagyszabású jogsértéseket is.

Az EU megállapítja, hogy a **véleménynyilvánítás szabadságát** illetően Albánia jogi és intézményi kerete részben összhangban van az uniós vívmányokkal és az európai normákkal, ugyanakkor továbbra is jelentős előrelépésekre van szükség. Az EU nyugtázza Albánia első lépéseit arra vonatkozó tervének megvalósításában, hogy lehetővé tegye a mélyreható reformot. Arra ösztönzi az országot, hogy zárja le a jogi és szabályozási keret módosításait, valamint vezesse be a szükséges végrehajtási és jogérvényesítési intézkedéseket a következők érdekében: a médiatulajdon átláthatóságának, a média pluralitásának és a szerkesztői függetlenségnek a további megerősítése; továbbá a magán- és állami forrásokból történő médiafinanszírozás átláthatóságának, valamint a médiaszabályozó hatóság és az állami műsorszolgáltató autonómiájának megerősítése, összhangban az uniós vívmányokkal.

Az EU aggodalommal állapítja meg, hogy az újságírókat célzó szóbeli és fizikai támadások, lejárató kampányok és közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek okozta légkör nem mutat javulást, és hogy e problémákat továbbra is teljeskörűen kezelni kell. Az EU tudomásul veszi a büntető törvénykönyvnek a rágalmozás újságírók esetében való dekriminalizálására vonatkozó új rendelkezéseit. Az EU emlékeztet annak fontosságára, hogy Albánia minden további késedelem nélkül teljeskörűen hatályon kívül helyezze a becsületsértésre és a rágalmozásra vonatkozó fennmaradó büntetőjogi rendelkezéseket, és a rágalmozás polgári jogi vonatkozásait összehangolja az európai normákkal, továbbá szorgalmazza Albánia jogszabályainak a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelvvel való teljes körű és gyors összehangolását. Az EU hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy sor kerüljön a szükséges lépésekre a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel szembeni fellépésről szóló uniós ajánlás [...] alapján. Az EU hangsúlyozza, hogy körültekintő nyomon követésre lesz szükség – mindenekelőtt az állami rendőrségen és az ügyészségeken belüli kijelölt kapcsolattartó pontok részéről – annak érdekében, hogy a formális intézkedések és biztosítékok ténylegesen végrehajtásra kerüljenek, és hogy azok nyomán kézzelfogható javulás következzen be az újságírók biztonsága és munkakörnyezete tekintetében. A jogi keret bármely módosításának összhangban kell állnia az európai normákkal és ajánlásokkal – többek között a Velencei Bizottság véleményeivel –, és a módosításokról inkluzív konzultációt kell folytatni a médiaszervezetekkel és a civil társadalommal. Ezzel összefüggésben az EU nyugtázza az intézmények és a médiaszereplők között folyamatban lévő strukturált párbeszédet, amelynek célja a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége megerősítését célzó kulcsfontosságú reformok megvitatása. Az e párbeszéd során megfogalmazott ajánlásoknak kell azután a médiaágazat további szükséges reformjának alapját képezniük.

A nemek közötti egyenlőséget és a megkülönböztetés tilalmát illetően Albánia részleges harmonizációt ért el az uniós vívmányokkal. E területtel kapcsolatban az EU nyugtázza, hogy Albánia további előrelépést tett egyrészt az arra irányuló terveit illetően, hogy teljeskörűen összehangolja a megkülönböztetés tilalmával kapcsolatos jogi keretét az uniós vívmányokkal, másrészt a faji egyenlőségről szóló irányelvvel való jogszabályi összehangolásra irányuló intézkedések tekintetében. Az EU hangsúlyozza, hogy a közigazgatás minden szintjén biztosítani kell az intézményi kapacitást és a fenntartható finanszírozást annak érdekében, hogy időben végre lehessen hajtani az intézkedéseket, ideértve a megkülönböztetés tilalmára, valamint a gyűlölet-bűncselekmények és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemre vonatkozó jogi rendelkezések összehangolását, mégpedig minden csoport viszonylatában, vallástól, nemzetiségtől, faji vagy etnikai származástól és minden egyéb megkülönböztetési októl függetlenül, valamint az LMBTI-személyek emberi jogai teljes körű és egyenlő gyakorlásának tiszteletben tartását, védelmét és érvényesítését, többek között a megkülönböztetés elleni védelemmel foglalkozó biztos munkája révén – amely hivatalra 2023 óta új kinevezés esedékes –, illetve az ombudsman munkája révén, akinek az intézményi kapacitását fokozni kell. Az EU nyugtázza továbbá Albánia arra irányuló terveit, hogy lezárja jogszabályainak a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós vívmányokkal való összehangolását, különösen a szexuális és nemi alapú erőszak hatékony kezelése érdekében. Az EU üdvözli továbbá a nemek közötti egyenlőségről szóló törvény elfogadását. Az erőfeszítéseket a hatékony végrehajtásra, valamint az erőszak áldozatait befogadó menedékhelyek fenntarthatóságának fokozására kell összpontosítani. Az EU felkéri Albániát arra, hogy rendeljen további erőforrásokat az intézményi kapacitás fokozásához és az áldozatoknak nyújtott jogorvoslati és segítségnyújtási szolgáltatások fenntarthatóságának biztosításához. Az EU megjegyzi, hogy fontos, hogy Albánia megerősítse a fogyatékossgal élő személyek jogait, többek között az intézményi kitagolás, az önálló életvitel támogatása és az akadálymentesség terén tett jelentős előrelépés révén¹.

Az EU emlékeztet Albánia arra irányuló tervére, hogy fenntartsa és fokozza **a gyermekek jogainak** védelmét, többek között azáltal, hogy megerősíti az integrált gyermekvédelmi rendszert, valamint bővíti a közösségi alapú szolgáltatások hozzáférhetőségét a gyermekekre vonatkozó intézményi kitagolás teljes véghezvitele érdekében. Az EU hangsúlyozza, hogy a gyermekjogok védelmének – a gyermek mindenek felett álló érdekére vonatkozó elv, mint vezérelv alkalmazásával történő – fenntartása és fokozása érdekében időben végre kell hajtani a reformot. Az EU felszólítja Albániát, hogy a gyermekszegénység elleni küzdelem céljából különítsen el megfelelő pénzügyi forrásokat, és valamennyi kormányzati szinten erősítse meg az intézményi kapacitásokat.

¹ Az oktatási és szakmai befogadási kérdések vizsgálatára a 19. és a 26. fejezettel összehangoltan kerül sor.

A **tulajdonhoz való jogot** illetően az EU nyugtázza Albánia azon tervét, hogy hatékony bírói jogvédelmet biztosítson, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós szerződésekkel összhangban késedelem nélkül sor kerüljön az ehhez szükséges lépésekre, valamint annak biztosítására, hogy minden bírósági ítéletet – különösen a korábbi tulajdonos tulajdonhoz való jogát elismerő jogerős bírósági határozatokat – hatékonyan és időben végrehajtsanak, véget vetve ezáltal az elhúzódó végrehajtás-elmulasztási helyzeteknek. Ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának e területen hozott ítéleteire is vonatkozik. Az EU nyugtázza, hogy Albánia elfogadta a telekkönyvi törvényhez, valamint az átmeneti tulajdonjogi eljárások lezárásáról szóló törvényhez kapcsolódó végrehajtási jogszabályokat, de a végrehajtás terén továbbra is jelentős kihívások állnak fenn. Az EU megállapítja, hogy ez aránytalan mértékben érinti azokat a területeket, ahol nagy számban élnek nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek, illetve a nagy gazdasági értékű és a part menti területeket. Ezen belül is mindenekelőtt, a jogállamisági fejezetekre vonatkozó ütemterv értelmében és a tulajdonhoz való jog biztosítása érdekében – egy teljes mértékben digitalizált szolgáltatás 2030-ig történő gyakorlati kialakítása révén – folyamatban van egy hatékony és átlátható ingatlan-nyilvántartási és integrált ingatlankezelési rendszer létrehozása, amely garantálni fogja az egyértelmű és biztos tulajdoni jogcímek fellelhetőségét Albániában. Ezzel összefüggésben Albánia két – 2026-ra, illetve 2028-ra elérendő – időközi célt határozott meg, amelyeket rendszeresen nyomon kell követni, 2027 második negyedévére kimutatva, hogy milyen kézzelfogható részleges előrelépést sikerült elérni az első nyilvántartásba vétel és a végleges tulajdonjogi jogcímek ezt követő megadása terén. Az első cél a kataszteri térképek digitalizálására, a második pedig az első nyilvántartásba vétel elvégzésére vonatkozik. E tekintetben az EU hangsúlyozza azt is, hogy a – továbbra is korlátozottan megvalósuló – digitalizációs folyamattal összhangban Albániának biztosítania kell a kataszteri térképek közzétételét. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának biztosítania kell továbbá azt, hogy amint az egyes kataszteri térképek közzétételre kerültek, és az érintett fél benyújtja az ingatlanának nyilvántartásba vételéhez szükséges dokumentumokat, az Állami Földhivatal – a hatályos albán jogi keretben meghatározottaknak megfelelően – a megállapított 45 napos határidőn belül kiállítja a hatályos tulajdoni lapot, vagy tájékoztatja az érdekelt felet, hogy az említett ingatlanra (állami vagy magán) harmadik felek is igényt tartanak, hogy az érintett fél bírósághoz tudjon fordulni.

Az EU nyugtázza, hogy az Állami Földhivatal az érdekelt felek visszajelzéseit tükröző integritási tervet vezetett be azzal a céllal, hogy 2025-től javuljon a szolgáltatásnyújtás átláthatósága, hatékonysága és elszámoltathatósága, ahogyan azt a jogállamisági fejezetekre vonatkozó ütemterv előírja. Az EU emellett hangsúlyozza, hogy továbbra is elengedhetetlen, hogy rendszeres és alapos pontosító tájékoztatásokat kapjon az integritási terv végrehajtásáról. Az EU hangsúlyozza, hogy az „Ingatlankezelő Hivatalnak” is teljes átláthatósággal kell működnie. Az EU szorgalmazza, hogy a jogállamisági ütemtervben előírányzottaknak megfelelően reális időkeret kerüljön meghatározásra a lehetséges kompenzációk végrehajtására vonatkozóan, 2026-ig. E tekintetben az EU felszólítja az albán hatóságokat, hogy foglalkozzanak az irathamisításoknak a bővítésről szóló, 2023. decemberi tanácsi következtetésekben ismertetett kérdésével is. Az EU újólag hangsúlyozza továbbá, hogy a beruházási jogszabályoknak az uniós legjobb gyakorlatokkal összhangban történő felülvizsgálata² továbbra is kiemelt fontosságú kérdést jelent, és 2026-ra meg kell valósulnia, ahogyan azt a növekedési terv reformprogramja előírja. Az EU annak biztosítására szólítja fel az albán hatóságokat, hogy a „közérdekű” célból megvalósuló kisajátításokat a jogos tulajdonosoknak járó méltányos kompenzáció kísérsje. Az EU hangsúlyozza továbbá, hogy az ingatlanok besorolására (szántóterület vagy építési földterület) irányuló egyértelmű eljárás hozzájárulna a téves besorolások, illetve bármely visszaélés megelőzéséhez.

² E kérdés vizsgálatára a 3. témakörrel (20. fejezet), a 4. témakörrel (27. fejezet) és a 6. témakörrel (30. fejezet) összehangoltan kerül sor.

Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló terveit – és bátorítja Albániát e tekintetben –, hogy nemzetközi kötelezettségeivel, valamint az európai normákkal összhangban megvédje és előmozdítsa a **kisebbségekhez** tartozó személyek jogait, többek között a jogszabályi keret – mindenekelőtt a nemzeti kisebbségek védelméről szóló 96/2017. sz. törvény és a hozzá tartozó másodlagos joganyag – hatékony végrehajtásának biztosítása révén. Az EU felszólítja Albániát, hogy választási és közigazgatási reformok előírányzása esetén tartsa tiszteletben a jogszabályi keretet és a másodlagos jogot. Az EU üdvözli, hogy a jogállamisági ütemtervben előírányzottaknak megfelelően 2024 decemberében elfogadásra kerültek az önmeghatározásra és az egyéb, ehhez kapcsolódó jogokra, valamint a közigazgatási szervekkel és a hatóságokkal való kapcsolattartás során a nemzeti kisebbségek nyelveinek használatára vonatkozó, még hiányzó végrehajtási rendeletek. Hangsúlyozza, hogy e rendeleteket az ország egész területén teljeskörűen, hatékonyan és az európai normákkal összhangban kell végrehajtani, az érintett nemzetközi felügyeleti szervek ajánlásainak teljes mértékű figyelembevételével, továbbá minden érdekelt fél bevonásával. Az EU felszólítja az albán hatóságokat annak biztosítására, hogy a fent említett rendeletek végrehajtása során az európai normákkal összhangban a gyakorlatban is megvalósuljon a szabad önmeghatározáshoz való jog tiszteletben tartása. Az EU emlékeztet arra, hogy bárminemű további ellenőrzésre vagy bizonyítékkérésre továbbra is csak kivételes esetben kerülhet sor. Az EU megjegyzi továbbá, hogy a jelenlegi jogszabályok értelmében a kisebbségi nyelvű oktatáshoz való hozzáférést további előfeltételek szabása nélkül, illetve a kisebbséghez tartozókra vonatkozó küszöbérték végrehajtása során a túlzottan szigorú értelmezéstől tartózkodva kell garantálni³. Az EU emellett megállapítja, hogy tovább kell fokozni a nemzeti kisebbségekkel foglalkozó állami bizottság és a helyi hatóságok intézményi kapacitását, és hosszú távra erőforrásokat kell biztosítani számukra. A roma és egyiptomi kisebbséget illetően az EU nyugtázza Albánia arra irányuló terveit, hogy teljesítse a Poznani Nyilatkozat szerinti, az oktatás, a foglalkoztatás, a lakhatás és az egészségügy területén vállalt kötelezettségeket, és megerősítse a nemzeti roma kapcsolattartó pontot. Az EU felkéri Albániát, hogy rendeljen megfelelő közforrásokat a szakpolitikai intézkedések végrehajtásához, és erősítse meg a koordinációt ezen a területen. Az EU nyugtázza továbbá, hogy Albánia olyan rendelkezéseket vezetett be, amelyek lehetővé teszik, hogy a kisebbségekhez tartozó személyek megőrizzék és fejlesszék kulturális örökségüket, valamint elmélyítsék a történelmükkel kapcsolatos ismereteket.

Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának a csatlakozást követően biztosítani kell jogszabályi keretének az uniós vívmányokkal való teljes körű összehangolását **az uniós polgársághoz fűződő jogok** maradéktalan érvényesülésének biztosítása érdekében.

³ E kérdés vizsgálatára a 3. témakörrel (26. fejezet) összehangoltan kerül sor.

4. 24. fejezet: Jogérvényesülés, szabadság és biztonság

Az EU nyugtázza, hogy Albánia rendelkezik a **szervezett bűnözés elleni küzdelemhez** szükséges jogi és intézményi kerettel. Az EU üdvözli, hogy Albánia felülvizsgálta a büntető törvénykönyvét, és összehangolta azt a súlyos és szervezett bűnözés, a terrorizmus és a pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó uniós vívmányok részét képező, alapvető fontosságú jogi aktusok büntetőjogi rendelkezéseivel. E keretet illetően – a büntető törvénykönyv közelmúltbeli módosításain túl – további módosításokat kell elfogadni az uniós vívmányokkal való teljes körű összehangolás érdekében. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy biztosítsa az uniós korlátozó intézkedések megsértésének, valamint a környezeti bűncselekményeknek a bűncselekménnyé nyilvánítását. Az EU kiemeli, hogy Albániának az uniós tagállamokkal, az Europollal, az Eurojusttal és a CEPOL-lal folytatott bűnüldözési együttműködése, valamint az EMPACT-ban való nagyon aktív részvétele pozitív eredményeket hoz a szervezett bűnözői csoportok felszámolása terén. Az EU megjegyzi, hogy ezeket az erőfeszítéseket tovább kell fokozni, és arra ösztönzi Albániát, hogy továbbra is vegyen részt az Europol által koordinált stratégiai intézkedésekben. Ezzel együtt sürgősen további erőfeszítésekre van szükség a rendőrségen belüli feddhetetlenségi problémák kezelése érdekében, mivel a rendőrség továbbra is nagymértékben ki van téve a korrupciónak. Ezzel összefüggésben az EU hangsúlyozza, hogy Albániának határozott és tartós hatású lépéseket kell tennie a rendőrségen belüli feddhetetlenség fokozása, a rendőrség felügyeletét ellátó ügynökség által végzett folyamatos és alapos vizsgálatok biztosítása, valamint a rendőrségen belüli nagyarányú fluktuáció kezelése és az érdemeken alapuló és átlátható kinevezések, áthelyezések és előléptetések biztosítása érdekében. Az EU emellett hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség a súlyos és szervezett bűnözéssel – többek között a pénzmosással – kapcsolatos nyomozások, büntetőeljárások, jogerős ítéletek, valamint vagyoneszköz-lefoglalások és -elkobzások területén, továbbá proaktív és hatékony megközelítést kell felmutatni a nemzetközi együttműködéssel kapcsolatban. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának további magas szintű támogatást, megfelelő erőforrásokat, technikai és operatív kapacitásokat kell biztosítania a szervezett bűnözés elleni küzdelmet folytató intézmények számára, és erős intézményközi koordinációt kell kialakítania. Az EU emellett nyugtázza, hogy Albánia előrelépést tett annak biztosítása terén, hogy a büntetőeljárásokat a kezdetektől fogva szisztematikusan pénzügyi nyomozás kíséresse. Az EU az összetett pénzügyi nyomozások kezelésére vonatkozó kapacitás fejlesztésére ösztönzi Albániát. Az EU felkéri Albániát, hogy továbbra is mutasson fel meggyőző eredményeket ezen a területen.

Az EU emellett nyugtázza Albániának a vagyoni eszközök lefoglalásának és elkobzásának fokozására, a bűncselekményekhez kapcsolódó vagyoni eszközök befagyasztására, valamint társadalmi újrafelhasználásuk előmozdítására irányuló folyamatos erőfeszítéseit. Az EU meglelégedéssel nyugtázza a vagyonvisszaszerzési hivatalról szóló törvény elfogadását, valamint azt, hogy az albán állami rendőrségen belül vagyonvisszaszerzési hivatalt hoztak létre. Az EU hangsúlyozza, hogy a vagyoni eszközök nagyobb arányú lefoglalásának és elkobzásának lehetővé tétele érdekében biztosítani kell azok hatékony azonosítását és nyomon követését. Az EU elvárja Albániától, hogy továbbra is tegyen konkrét lépéseket – többek között azon kapacitásait illetően, amelyek az erőfeszítéseinek az egyéb releváns intézményekkel való koordinálását célozzák – annak biztosítása érdekében, hogy a vagyonvisszaszerzési hivatal teljes mértékben működőképes legyen, és rendelkezzen a megbízatásának teljesítéséhez szükséges megfelelő erőforrásokkal.

Az EU emlékeztet arra, hogy Albániát 2023 októberében – cselekvési tervének végrehajtását, valamint az adóamnesztiára, illetve az adószabályoknak való önkéntes megfelelésre vonatkozó tervezett program felfüggesztését követően – törölték a Pénzügyi Akció Munkacsoportnak (FATF) a fokozott nyomonkövetési eljárás alatt álló joghatóságokról vezetett jegyzékéből. Az EU annak biztosítására sürgeti Albániát, hogy a jövőbeli büntetőjogi módosítások – többek között az esetleges amnesztiák és az adószabályoknak való önkéntes megfelelésre vonatkozó programok – összhangban legyenek az ország terveivel, és előmozdítsák a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, továbbá összhangban legyenek a vonatkozó uniós vívmányokkal és nemzetközi normákkal, így például a Moneyval és a FATF által meghatározottakkal⁴.

Az EU sürgeti Albániát, hogy fogadjon el a **kiberbűnözés** területére vonatkozó minden szükséges jogszabályt és végrehajtási intézkedést, és a kiberbűnözés elleni hatékony küzdelem érdekében csatlakozzon a Budapesti Egyezmény második kiegészítő jegyzőkönyvéhez. Az EU megjegyzi, hogy Albániának meggyőző eredményeket kell felmutatnia a kiberbűnözés megelőzése és visszaszorítása terén, különösen a kiberbűnözők felderítésére, nyomonkövethetőségére és büntetőeljárás alá vonására összpontosító, a kiberbűnözésre irányuló megfelelő nyomozási kapacitásokkal és erőforrásokkal rendelkező, hatékonyabb bűnüldözési reakálás biztosításával, többek között a Nemzeti Nyomozóirodán (NBI) belül.

⁴ A pénzmosás elleni küzdelem vizsgálatára a 2. témakörrel (4. fejezet) összehangoltan kerül sor.

Az EU nyugtázza az Albánia által **a gyermekek szexuális bántalmazása** valamennyi formájának bűncselekménnyé nyilvánítása terén tett előrelépést, és felkéri Albániát, hogy fordítson különös figyelmet a gyermekek online és offline szexuális bántalmazással szembeni védelmére és a gyermekek online és offline szexuális bántalmazásának megelőzésére (beleértve az újra áldozattá válás megelőzését is).

Az EU megjegyzi, hogy Albániában nagy mennyiségű tűzfegyver van jelen, és felkéri Albániát, hogy szorítsa vissza a jogosulatlan tűzfegyvertartást és a **tűzfegyverek tiltott kereskedelmét**. Az EU üdvözli, hogy Albánia a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) ellenőrzésére vonatkozó nemzeti stratégiát és cselekvési tervet fogadott el, amelyek összességében összhangban vannak a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséről szóló, a Nyugat-Balkánra vonatkozó regionális ütemterv céljaival és átfogó célkitűzéseivel. Az EU arra ösztönzi Albániát, hogy biztosítsa az említett stratégia és cselekvési terv teljes körű végrehajtását. Az EU meglelégedéssel nyugtázza továbbá a tűzfegyverek behozataláról, kiviteléről és tranzitjáról szóló törvény elfogadását, amely biztosítja az uniós vívmányokkal való további jogszabályi összehangolást. Az EU felszólítja Albániát, hogy biztosítsa továbbá a tűzfegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzésére vonatkozó uniós vívmányoknak való teljes körű megfelelést. Az EU emellett nyugtázza Albánia arra irányuló tervét, hogy fokozza azon erőfeszítéseit, amelyek célja a tűzfegyverekkel / a kézi- és könnyűfegyverekkel való visszaéléshez, azok jogosulatlan tartásához és tiltott kereskedelméhez kapcsolódó veszélyekre és kockázatokra irányuló figyelemfelkeltés, tájékoztatás és oktatás, illetve a tiltott tűzfegyverek mennyiségének legalizálás, önkéntes beszolgáltatás és hatástalanítás révén történő csökkentése.

Az EU megállapítja, hogy Albánia az **emberkereskedelemnek** származási, tranzit- és célországa is egyben, ezért tovább kell erősítenie az emberkereskedelem elleni intézkedéseit, ennek során pedig különös figyelmet kell fordítania az emberkereskedelem nőkre és lányokra gyakorolt erőteljes hatására. Az Unió hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia további eredményeket mutasson fel ezen a területen, többek között ami az áldozatok állami struktúrák általi támogatását illeti. Az EU elvárja, hogy Albánia összehangolja jogszabályait az emberkereskedelemre vonatkozó uniós vívmányokkal.

Az EU nyugtázza, hogy Albánia bűnüldöző hatóságai jó színvonalú kábítószerügyi együttműködést folytatnak az uniós tagállamok hatóságaival, mindenekelőtt a kábítószeres tiltott kereskedelem elleni küzdelmet illetően. Az EU hangsúlyozza, hogy a formális stratégiai keret elfogadásán túl döntő fontosságú lesz, hogy Albánia átfogó stratégiai megközelítést alkalmazzon a tiltott kábítószer-növény-termesztésnek, valamint a kábítószeres tiltott előállításának és kereskedelmének hatékony és következetes megelőzése, valamint az azok elleni hatékony és következetes küzdelem érdekében. Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló tervét, hogy megerősítse és működőképessé tegye az intézményi keretét, és megelégedéssel nyugtázza a nemzeti kábítószer-megfigyelő központnak, valamint az új pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos információcserére vonatkozó nemzeti korai előrejelző rendszernek a létrehozását. Az EU felszólítja Albániát, hogy biztosítsa nemzeti korai jelzőrendszerének működését és megfelelő teljesítményét, többek között azáltal, hogy fokozza az Európai Unió Kábítószer-ügynökségével (EUDA) folytatott együttműködést. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának meggyőző eredményeket kell felmutatnia a kábítószeres lefoglalása és megsemmisítése, valamint a kapcsolódó vagyoni eszközök elkobzása terén.

Az EU megállapítja, hogy Albánia rendelkezik **a terrorizmus és az erőszakos szélsőséges elleni küzdelemre** vonatkozó stratégiai és jogi kerettel, amely nagyrészt összhangban van az uniós vívmányokkal, habár a teljes körű összehangolás eléréséhez még további módosításokra van szükség. Az EU megjegyzi továbbá, hogy a stratégiai és jogi keretet hatékonyan végre kell hajtani a gyakorlatban. Az EU arra is ösztönzi Albániát, hogy hajtsa végre a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a terrorizmus és az erőszakos szélsőséges megelőzéséről és az ellenük való küzdelemről szóló, 2025 októberében aláírt új közös cselekvési tervet, én ennek keretében először is fogadjon el nemzeti ütemtervet. Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló tervét, hogy megfelelő erőforrásokat biztosítson a terrorizmus és az erőszakos szélsőséges elleni küzdelemhez, fokozza az ügynökségek közötti és a nemzetközi együttműködést, valamint megerősítse a radikalizálódott személyekre és a terrorista bűncselekmények elkövetőire vonatkozó ügyviteli és áldozatkezelési mechanizmusokat. Az EU nyugtázza az erőszakos szélsőséges megelőzésére irányuló erőfeszítéseket, így különösen az erőszakos szélsőséges elleni küzdelemmel foglalkozó koordinációs központ által végzett munkát. Az EU megállapítja, hogy a börtönökben történő radikalizálódásra, valamint a terrorista tartalmak online terjesztésére továbbra is figyelmet kell fordítani. Az EU megállapítja továbbá, hogy a regionális együttműködés, valamint az érzékeny információknak az Európával és a tagállamokkal folytatott cseréje kielégítő, és az erőfeszítéseket folytatni kell. Az EU hangsúlyozza, hogy a terrorizmusfinanszírozás és a pénzmosás kezelése érdekében további munkára van szükség, különösen a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos nyomozások hatékonyságának javítása révén. Az EU megelégedéssel nyugtázza az előzetes utasinformációról (API) és az utasnyilvántartási adatállományról (PNR) szóló új törvény elfogadását, amelynek célja a terrorizmus és a légi közlekedéshez kapcsolódó súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre irányuló képesség fokozása.

Az EU hangsúlyozza annak fontosságát, hogy Albánia biztosítsa a **kritikus infrastruktúra** védelmét, mégpedig a kritikus szervezetek rezilienciájára vonatkozó jogi keretének az uniós vívmányokkal való összehangolása, a kulcsfontosságú kritikus infrastruktúrák azonosítása és az azok kezelésére vonatkozó kritériumok kidolgozása révén, ideértve a kockázatelemzést is.

Az EU megállapítja, hogy Albánia jogszabályai tartalmazzák a **büntető-, polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés** alapelveit, de az uniós vívmányokkal való további összehangolásra van szükség. Az EU nyugtázza Albánia arra irányuló tervét, hogy megerősítse az igazságügyi együttműködés területére vonatkozó, eddig még nem megerősített releváns nemzetközi egyezményeket. Az EU nyugtázza, hogy Albánia 2025 februárjában megerősítette a polgári és kereskedelmi ügyekben külföldön hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2019. évi hágai egyezményt. Az EU felkéri továbbá Albániát, hogy fokozza a közigazgatási kapacitását annak érdekében, hogy megfeleljen a büntető-, polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó uniós követelményeknek.

A **migrációt** illetően az EU üdvözli, hogy Albánia átfogó nemzeti migrációs stratégiát (2024–2030) és ahhoz kapcsolódó cselekvési tervet (2024–2026) fogadott el és hajt végre, amelyek összhangban vannak a Bizottság által 2022 decemberében előterjesztett, a Nyugat-Balkánra vonatkozó uniós cselekvési tervvel. Az EU üdvözli, hogy Albánia nemzeti vészhelyzeti tervet fogadott el, amelyet az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA) és az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) módszertanának megfelelően dolgozott ki, és amely jelentős számú migráns és nemzetközi védelmet kérelmező személy érkezése esetére megfelelő költségvetést biztosít a végrehajtásához. Az EU továbbá nyugtázza Albánia azon tervét, hogy elfogadja a jogszerű migráció területére vonatkozó szükséges módosításokat annak érdekében, hogy a jogszabályai összhangban legyenek a családegyesítésre vonatkozó egyes rendelkezésekkel, az összevont engedélyt érintő szabályokkal, valamint az uniós kékkártyát illető közelmúltbeli változásokkal. Az EU felkéri Albániát, hogy hangolja össze jogszabályait az uniós vívmányokkal az irreguláris migráció elleni küzdelem további megerősítése érdekében. Az EU nyugtázza Albánia elkötelezettségét a migráncsempészás elleni küzdelem iránt, különösen a migráncsempészás elleni globális szövetség keretében, és hangsúlyozza, hogy Albániának minden szinten folytatnia kell a migráncsempészásban részt vevő szervezett bűnözői csoportok felszámolására irányuló, folyamatban lévő erőfeszítéseit. Az albániai munkaerő-migráció alakulásával összefüggésben az EU felkéri Albániát, hogy alakítson ki visszafogadási együttműködést harmadik országokkal, és elvárja Albániától, hogy erősítse meg a munkaügyi ellenőrzést a kényszermunka és az EU-ba irányuló szabálytalan továbbutazások megelőzése érdekében.

Az EU kiemeli, hogy Albánia nagyon jó együttműködést folytat a tagállamokkal és a Frontexszel a visszafogadási és visszaküldési műveletek terén. Az EU felkéri Albániát, hogy biztosítson megfelelő befogadási kapacitást különösen a kísérő nélküli kiskorúak számára, valamint hogy a módosított idegenrendészeti törvénnyel és az uniós vívmányokkal összhangban alkalmazza a visszaküldési eljárásokat. Az EU felkéri továbbá Albániát, hogy erősítse tovább a származási országokkal a visszaküldés és a visszafogadás területén folytatott együttműködést, többek között folyamatos technikai és magas szintű párbeszéd, valamint a visszafogadással kapcsolatos gyakorlati együttműködés fejlesztése révén.

Az EU nyugtázza az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségével a nemzeti **menekültügyi** és befogadási rendszer megerősítése terén folytatott – a 2024 októberében jóváhagyott együttműködési ütemterv második szakaszának folyamatos végrehajtásán keresztül megvalósuló – együttműködést. Az EU felkéri Albániát, hogy színvonalasan hajtsa végre a menekültügyi törvényt, és alakítsa ki a szükséges további közigazgatási kapacitásokat, ezzel egyidejűleg biztosítva az uniós vívmányokkal való további jogszabályi összehangolást. Az EU felkéri továbbá Albániát, hogy rendszeresen vegye igénybe a menekültügyi eljárást, és növelje a menedékjogi ügyekben hozott határozatok számát és javítsa azok minőségét. Az EU nyugtázza továbbá, hogy egy nem kormányzati szervezet ideiglenes megbízást kapott egy kísérő nélküli kiskorúak befogadására szolgáló létesítmény működtetésére, valamint emlékeztet Albánia arra irányuló tervére, hogy a menedékkérők kezelését közvetlen kormányzati támogatásokon és szolgáltatásokon keresztül végezze. Az EU felszólítja Albániát, hogy az uniós normákkal összhangban alakítson ki tartós megoldást a kísérő nélküli kiskorúak befogadására és elhelyezésére vonatkozóan. Az EU megjegyzi, hogy az uniós tagállamokban megalapozatlan menedékjog iránti kérelmet benyújtó albán állampolgárok problémája továbbra is folyamatos és kitartó erőfeszítéseket igényel.

Az EU megállapítja, hogy Albánia vízumpolitikája még nincs teljes mértékben összehangolva a vízumköteles harmadik országok uniós jegyzékével. Az EU emlékeztet arra, hogy a vízumkötelezettség ideiglenes eltörlése nincs összhangban az uniós vívmányokkal. Az EU nyugtázza, hogy Albánia némi előrelépést tett a vízumpolitika összehangolása terén, és üdvözli a teljes körű összehangolásra irányuló ütemterv elfogadását, továbbá hangsúlyozza, hogy Albániának biztosítani kell ezen ütemterv időben történő végrehajtását, mivel a vízumpolitika teljes körű összehangolása az uniós csatlakozás egyik feltétele. Az EU ezenkívül megjegyzi, hogy Albánia információs rendszereiben további technikai kiigazításokat kell majd végrehajtani a Vízuminformációs Rendszernek (VIS) való megfelelés érdekében.

Ami **Schengen és a külső határok** területét illeti, az EU nyugtázza, hogy a határőrizet, valamint a határokon átnyúló bűnözés elleni fellépés területén jó és folyamatos operatív együttműködés áll fenn a Frontexszel, mégpedig a 2019 óta folytatott közös műveleten és a Frontexszel kötött, a jogállásról szóló, 2024. júniusi aktualizált megállapodás folyamatos végrehajtásán keresztül. Az EU emlékeztet arra, hogy a schengeni vívmányok egy része csak azt követően lesz alkalmazandó Albániában, hogy a Tanács határoz arról, hogy az Albánia felkészültségéről szóló vonatkozó schengeni értékelés alapján megszüntetik a személyek belső határokon történő ellenőrzését. Az EU elvárja, hogy Albánia hangolja össze jogszabályait a schengeni vívmányokkal, és tegye meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a csatlakozásig vagy adott esetben a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásáról szóló tanácsi határozat elfogadásáig végrehajtsa a schengeni vívmányokat. Ebbe beletartozik, hogy csatlakozik a releváns rendszerekhez, nevezetesen a Schengeni Információs Rendszerhez (SIS), a VIS-hez, a határregisztrációs rendszerhez (EES), az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszerhez (ETIAS) és a regisztráltutas-programhoz (RTP), vagy létrehozza azokat. Az EU felkéri Albániát, hogy folytassa a 2021–2027-re szóló nemzeti integrált határigazgatási stratégia végrehajtását, valamint üdvözli az államhatár-ellenőrzésről szóló módosított törvény elfogadását. Az EU nyugtázza, hogy 2020 óta folyamatosan nő a határrendészeti állomány létszáma, és hangsúlyozza, hogy megfelelő személyzeti létszámot és operatív kapacitásokat kell fenntartani. Az EU ezzel összefüggésben nyugtázza, hogy Albánia kezelni szándékozik a határőrök nagyarányú fluktuációját. Az EU üdvözli, hogy a Bizottság iránymutatásával összhangban 2026 januárjában elfogadásra került a schengeni cselekvési terv, és felkéri Albániát, hogy – jogszabályi változtatások, valamint a szükséges infrastruktúrába, felszerelésekbe, személyzetbe és képzésekbe való beruházás révén – hajtsa végre azt.

Az **eurohamisítást** illetően az EU nyugtázza Albánia azon tervét, hogy az euro pénzhamisítás elleni védelméről szóló, vonatkozó együttműködési megállapodásoknak megfelelően további információcserére fog törekedni az Európai Bizottsággal, az Europollal és az Európai Központi Bankkal.

5. Gazdasági kritériumok

Az EU üdvözli, hogy Albánia jó úton halad afelé, hogy **működő piacgazdasággá** váljon. Az EU kiemeli, hogy az országon belül továbbra is széles körű konszenzus áll fenn a gazdaságpolitika alapjait illetően, ideértve az állam korlátozott gazdasági szerepét és a piac liberalizációja iránti politikai elkötelezettséget. Az EU nyugtázza az elmúlt években történt előrelépést, ugyanakkor megjegyzi, hogy továbbra is korlátozza a piacgazdaság hatékony működését a gyenge jogbiztonság, az informális gazdasági tevékenység magas szintje, a pénzügyi ágazat alacsony fejlettségi szintje, a szerződési jog és a tulajdonjogok érvényesítésével, valamint a jogcímek bejegyzésével kapcsolatos nehézségek, az állami tulajdonban lévő vállalatok átláthatósága és elszámoltathatósága terén tapasztalható hiányosságok, továbbá a kormányzás terén a strukturális reformok tekintetében tapasztalt általánosabb hiányosságok, illetve a korrupcióval kapcsolatos aggályok, aminek következtében a lehetőségekhez képest lassú konvergencia és növekedés tapasztalható. Ezekkel a kérdésekkel még részletesebben foglalkozni kell. Az EU hangsúlyozza, hogy a belföldi és a külföldi gazdasági szereplők számára azonos versenyfeltételek megteremtésével tovább kell javítani az üzleti környezetet annak érdekében, hogy Albánia vonzóbb beruházási célponttá váljon. Az EU üdvözli a középtávú bevételi stratégia elfogadását, tekintettel a bevételek növelésének alacsony szintjére, és ösztönzi annak végrehajtását a bevételnövelés szintjének fokozása érdekében. Az EU hangsúlyozza, hogy Albániának javítania kell a közberuházások irányítására vonatkozó keret végrehajtását. Az EU felkéri Albániát, hogy módszeresen és részletesen tegyen eleget mind az egymást követő bővítési csomagokban foglalt uniós szakpolitikai ajánlásoknak, illetve az EU és a regionális partnerek közötti gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott együttes következtetésekben közösen megfogalmazott szakpolitikai iránymutatásoknak, mind pedig a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési terv szerinti reformprogram keretében tett kötelezettségvállalásoknak. Az EU hangsúlyozza, hogy e reformok teljes körű és átfogó végrehajtása elő fogja segíteni, hogy Albánia megfeleljen a működő piacgazdaság kritériumainak, és biztosítsa, hogy a vállalkozások olyan, kiszámítható környezetben működhessenek, amelyet a jogállamiság és a versenytársak közötti egyenlő versenyfeltételek vezérelnek. Albániának kezelnie kell továbbá az ingatlan- és az építőipari ágazatban a korrupció, a hiányos tulajdonjogi jogcímek, a jogi keret hiányosságai és a nem pénzügyi tranzakciók miatt továbbra is fennálló zavarokat.

Az EU nyugtázza Albánia folyamatosan javuló **képességét arra, hogy meg tudjon birkózni** az Unión belül érvényesülő **versenyképesszerrel és piaci erővel**. Az EU kiemeli, hogy – bár a regionális és az európai szinthez képest továbbra is jelentős az elmaradás – Albánia energetikai és közlekedési infrastruktúrája, valamint a gazdaság digitalizációja terén számottevő javulás tapasztalható. Az EU ezenkívül megjegyzi, hogy továbbra is folytatni kell a fizikai infrastruktúra valamennyi területére irányuló magas szintű beruházásokat, amit ki kell egészítenie a közberuházások megfelelőbb irányításának és a közbeszerzés javításának – biztosítva többek között a gyakorlatban a szerződések tisztességes és versenyeztetésen alapuló odaítélését –, irányítási reformoknak, beleértve a korrupció elleni küzdelmet is, valamint a kiberezziliencia erősítésének. Az EU felkéri Albániát, hogy javítsa versenyképességét – amelyet jelenleg hátráltat a vállalkozói és technológiai know-how hiánya, a humán fejlődés terén eszközölt beruházások elégtelen szintje, illetve a K+F-re fordított kiadások tartósan alacsony szintje –, mégpedig jobb minőségű és magasabb szintű oktatási eredmények elérésével, többek között a szakképzés terén, valamint a kutatásba és a felsőoktatásba való beruházásra irányuló ösztönzők révén. Az EU felkéri továbbá Albániát, hogy növelje a szociális védelem és az egészségbiztosítás hatókörét és megfelelőségét, arra törekedve, hogy az inkluzív és társadalmilag kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés lehetővé tétele érdekében csökkentse a szegénység kockázatának kitett lakosság arányát.

* * *

Figyelembe véve Albánia felkészültségének állását, az EU megállapítja, hogy mivel Albániának további előrehaladást kell elérnie a tekintetben, hogy jogszabályait összehangolja az 1. témakör (Alapkérdések) hatálya alá tartozó uniós vívmányokkal és a vonatkozó európai normákkal, valamint az Európai Bizottság éves jelentéseiben, illetve az EU és Albánia közötti politikai párbeszéd keretében meghatározott prioritásokkal, és ezeket végrehajtsa, továbbá az 1. témakörre vonatkozóan meghatározott egyéb kritériumokban megállapított további feltételek sérelme nélkül, a fejezetek és e témakör ideiglenes lezárására csak akkor kerülhet sor, ha az EU megállapítja a következő tárgyalási záráskritériumok teljesülését:

horizontális szinten, az 1. témakört illetően Albánia egy szilárd és multidiszciplináris mechanizmus révén biztosítja az ütemtervei folyamatos végrehajtását és nyilvánosan hozzáférhető nyomon követését, különös figyelmet fordítva a humán- és a pénzügyi erőforrások megfelelőségére, az intézményi kapacitásra, a megállapított határidők betartására, valamint az összes érdekelt féllel folytatott részletes és inkluzív párbeszédre; konkrétan:

- ami a jogállamiságra vonatkozó ütemtervet illeti: többek között azáltal, hogy teljesíti a 23. és 24. fejezet szerinti kritériumokat;
- ami a demokratikus intézmények működésére vonatkozó ütemtervet illeti: azáltal, hogy gondoskodik a stabil és szilárd demokratikus intézmények és folyamatok rendelkezésre állásáról, így többek között a választásoknak az EBESZ/ODIHR ajánlásaival teljes összhangban való lebonyolításáról, valamint azáltal, hogy biztosítja a nemzetgyűlés elszámoltathatóságát és hatékonyságát, beleértve annak ellenőrzési és egyéb funkcióit is, továbbá azáltal, hogy a kormányzat valamennyi szintjén tovább erősíti a civil társadalmat támogató környezetet;
- ami a közigazgatási reformmal kapcsolatos ütemtervet illeti: azáltal, hogy következetes és ellenőrizhető előrehaladást mutat fel a közigazgatási reformra vonatkozó stratégiai keret valamennyi területén, biztosítva azt, hogy ennek lebonyolítása a kormányzat valamennyi szintjén hatékony és eredményes legyen, többek között ami a szakpolitikák kialakítását és koordinációját, a közszolgáltatások irányítását és az emberierőforrás-menedzsmentet, a kormányzat valamennyi szintjén egyértelműen meghatározott, a jogalapú megközelítéssel összhangban álló belső és külső elszámoltathatósági mechanizmusokat, a szolgáltatásnyújtást és az államháztartási gazdálkodást illeti.

23. fejezet – Igazságszolgáltatás és alapvető jogok

Albánia az eddigi eredményekre építve folytatja átfogó igazságügyi reformjának végrehajtását annak érdekében, hogy teljeskörűen biztosítsa az igazságszolgáltatási rendszer pártatlanságát, függetlenségét, elszámoltathatóságát, szakmaiságát, minőségét és hatékonyságát. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- biztosítja az igazságügyi reform folyamatos végrehajtását a vonatkozó uniós vívmányokkal és európai normákkal összhangban, annak érdekében, hogy garantált legyen az igazságszolgáltatás **függetlensége, pártatlansága, feddhetetlensége és hatékonysága**, többek között azáltal, hogy következetesen alkalmazzák az igazságszolgáltatás önszabályozását ellátó szervekre vonatkozóan a feddhetetlenséggel, az érdemekkel és az átláthatósággal kapcsolatos elveket, például tagjaik kinevezése során;
- az igazságszolgáltatási rendszer minden szintjén megszilárdítja **az elszámoltathatóságot és a feddhetetlenséget** a bírák és ügyészek érdemeken alapuló és átlátható kinevezéseinek, áthelyezéseinek és előléptetéseinek szisztematikus és következetes alkalmazása révén, valamint az Igazságügyi Főfelügyelet, a Bírói Főtanács és az Ügyészi Főtanács mindenekelőtt ahhoz szükséges megfelelő kapacitásának biztosításával, hogy az átvilágítás keretében meghatározott szigorú normákkal teljes összhangban elvégezze a vagyonyilatkozatok időbeni értékelését, valamint azok szisztematikus és alapos ellenőrzését; továbbá azáltal, hogy a továbbiakban is biztosítja és megerősíti az igazságszolgáltatási rendszer rendszerszintű rezilienciáját a jogtalan belső és külső beavatkozásra és befolyásolásra irányuló kísérletekkel szemben, hatékonyan végrehajtja és tovább erősíti az ilyen esetek kezelésére szolgáló meglévő mechanizmusokat; mindemellett Albániának gondoskodnia kell arról, hogy a végrehajtó és a jogalkotási ág képviselői tartózkodjanak az igazságügyi intézmények működésébe való indokolatlan beavatkozástól az Alkotmánybíróság határozatainak végrehajtását illetően, továbbá az európai normákat alkalmazzák, különösen azokat, amelyeket a Velencei Bizottság a mentelmi joggal kapcsolatos határozatokra vonatkozóan állapított meg;

- biztosítja az igazságszolgáltatás **minőségének** fenntartását, többek között az értékelési ügyhátralék csökkentésével, teljesítve a minőségi és mennyiségi elemeket tartalmazó, konszolidált statisztikákkal alátámasztott objektív kritériumokon alapuló éves tervezési előrejelzések háromnegyedét, biztosítva az indokolással ellátott határozatok időben történő közzétételét, és folyamatosan elegendő erőforrást tartva fenn a megerősített Bíró- és Ügyészképző Intézet számára ahhoz, hogy az uniós és európai normákkal összhangban működjön, különösen ami a személyzet felvételének, a jelöltek kiválasztásának és a kínált képzésnek az integritását és színvonalát illeti;
- garantálja a bíróságok és ügyészségek **hatékonyságát** és teljesítményét azáltal, hogy sor kerül a betöltetlen bírói álláshelyek mintegy 75%-ának betöltésére, az ügyintézési idő további lerövidítésére és az ügyhátralék csökkentésére, mindenekelőtt növelve az emberi és pénzügyi erőforrásokat annak érdekében, hogy jelentősen javuljon a bírósági infrastruktúra minősége és az egyének biztonsága, valamint biztosított legyen a bírák és jogi tanácsadók megfelelő száma, összhangban az uniós átlaggal, továbbá jól működő **integrált ügyviteli rendszert** hozva létre és azt következetesen alkalmazva, illetve garantálva az alternatív vitarendezés szélesebb körű és megfelelőbb alkalmazását.

Albánia szilárd és hatékony rendszereket alakít ki a korrupció megelőzésére és leküzdésére, beleértve a magas szinten elkövetett korrupció eseteit is. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- tovább erősíti és biztosítja az **operatív kapacitásokat**, javítja az infrastruktúrát, valamint növeli a szakosodott korrupcióellenes szervek és a rendes igazságügyi intézmények emberi és pénzügyi erőforrásait a korrupció elleni küzdelem érdekében, különösen az összetett ügyek esetében, beleértve a pénzügyi nyomozásokat is;

- minden szinten meggyőző és tartós **eredményeket** mutat fel a korrupcióval kapcsolatos ügyekben folytatott nyomozások, büntetőeljárások és jogerős ítéletek terén – különösen a magas szinten elkövetett korrupciót illetően – azáltal, hogy egyrészt olyan jogi keretet tart fenn, amely hatékonyan támogatja a korrupció elleni küzdelmet, másrészt pedig biztosítja a hatóságok teljes körű együttműködését;
- meggyőző eredményeket mutat fel a vagyoni eszközök lefoglalása és elkobzása terén, beleértve annak a hiteles és következetes gyakorlatnak az alkalmazását is, hogy amikor korrupciós ügyekkel foglalkoznak, párhuzamos pénzügyi nyomozásokat indítanak, a magas szinten elkövetett korrupciót érintő ügyekben is;
- megszilárdítja a **korrupció megelőzésére szolgáló stabil keretet**, többek között azáltal, hogy hatékonyan végrehajtja és nyomon követi a legsérülékenyebb ágazatokban az újonnan elfogadott többéves stratégiát, valamint a jogalkotási intézkedéseket és a GRECO/ODIHR még meg nem valósított összes ajánlását. Tovább erősíti a vagyonyilatkozatok ellenőrzésének hatékonyságát, továbbá szilárd és tartós eredményeket ér el a proaktív közigazgatási vizsgálatok és a visszatartó erejű szankciók terén, beleértve a tartós eredmények garantálását is a tekintetben, hogy a releváns állami intézmények és bűnüldöző hatóságok proaktív és színvonalas módon – különösen a SPAK elé utalandó – büntetőeljárásokat kezdeményezzenek, emellett pedig bizonyítja, hogy az illetékes hatóságok megteszik a gondos utókövető intézkedéseket.

Albánia mind a jogszabályokban, mind pedig a gyakorlatban védi az alapvető jogokat, és teljes mértékben készen áll arra, hogy végrehajtsa az Európai Unió Alapjogi Chartáját és más vonatkozó uniós vívmányokat, valamint a vonatkozó nemzetközi és európai normákat.

Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- biztosítja az emberi jogok tényleges alkalmazását és érvényesítését azáltal, hogy növeli a független alapjogi szervek kapacitását, továbbá garantálja az **emberi jogok európai egyezményében**, annak jegyzőkönyveiben és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatában meghatározott emberi jogok és alapvető szabadságok alkalmazását. Kielégítő módon végrehajtja a nemzetközi emberi jogi ellenőrző szervek, köztük a **Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság** ajánlásait;

- biztosítja a **véleménynyilvánítás szabadságának és a tömegtájékoztatás szabadságának** további védelmét azáltal, hogy átfogó reformot fogad el, illetve hajt hatékonyan és konkrétan végre, beleértve a jogalkotási és szabályozási keret reformját is, teljes mértékben igazodva az uniós vívmányokhoz, illetve az európai normákhoz, bevált gyakorlatokhoz és ajánlásokhoz, többek között ami a szabályozó szerv és a média függetlenségét, a tulajdonviszonyok és a finanszírozás átláthatóságát, valamint az újságírók biztonságát illeti, beleértve a rágalmazásra vonatkozó büntetőjogi rendelkezések teljes körű hatályon kívül helyezését és a rágalmazás polgári jogi vonatkozásainak az európai normákkal való teljes körű összehangolását is;
- tovább erősíti a megkülönböztetéssel szembeni védelemért felelős biztos intézményi kapacitásait, összhangban az uniós vívmányokkal, valamint a nemzetközi és európai normákkal. Végrehajtja az uniós vívmányokkal összehangolt jogszabályokat, ideértve az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokat meghatározó uniós jogszabályokat, valamint a **megkülönböztetés tilalmára, a nemek közötti egyenlőségre**, illetve a szexuális és nemi alapú erőszak elleni küzdelemre vonatkozó európai normákat. Továbbá tiszteletben tartja, védi és érvényre juttatja az LMBTI-személyek emberi jogainak teljes körű és egyenlő gyakorlását. Az erőszak áldozatai számára hatékony jogorvoslati és segítségnyújtási mechanizmusokat tart fenn, amelyek többsége közfinanszírozás, többek között a középtávú költségvetési tervezés révén valósul meg;
- a gyermek mindenek felett álló érdekét mint vezérelvet szem előtt tartva megerősíti a **gyermekvédelmi** rendszert a szülői felügyelet nélkül maradt vagy fogyatékossgal élő gyermekek tekintetében is, nevezetesen az alternatív családi gondozásra vonatkozó jogszabályok hatékony végrehajtása révén, biztosítva többek között azoknak a hatályos jogszabályokkal való összehangolását, az intézményi kitagolás lezárása érdekében. Fokozza a **fogyatékossgal élő személyek** jogainak biztosítására irányuló erőfeszítéseket, többek között ami a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó intézményi kitagolás és az akadálymentesség felé teendő jelentős előrelépést illeti. Biztosítja a finanszírozás és az intézményi kapacitás hosszú távú fenntarthatóságát a gyermekvédelem és a fogyatékossgal élő személyek jogai terén;

- biztosítja, hogy olyan hatékony és átlátható ingatlan-nyilvántartási és integrált ingatlankezelési rendszer álljon rendelkezésre, amely garantálja az egyértelmű és biztos tulajdoni jogcímek időben történő kiállítását. A telexkönyvi nyilvántartásban található összes adatot, többek között a tulajdonosi jogcímekeket és a kataszteri térképeket digitalizálják, és azokat gondosan frissítik az egymást átfedő vagy pontatlan adatok szisztematikus eltávolítása érdekében, emellett pedig elvégzik az ingatlanok első nyilvántartásba vételét, mégpedig az Albánia által a jogállamisági ütemtervben tett idevágó kötelezettségvállalásoknak megfelelően és rendszeres nyomon követés mellett. Tovább csökkenti az ingatlanügyekkel kapcsolatos bírósági ügyhátralékot, valamint hatékonyan és időben végrehajtat minden bírósági ítéletet az összes érintett hatóság részéről, különösen a jogerős bírósági ítéleteket, elismerve a korábbi tulajdonos tulajdonhoz való jogát, és véget vetve ezáltal az elhúzódó végrehajtás-elmulasztási helyzeteknek. Ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának e területen hozott ítéleteire is vonatkozik. Biztosítja a jogszerű eljárás maradéktalan tiszteletben tartását a tulajdon kisajátítása és a tulajdontól való megfosztás esetén;
- gondoskodik a nemzeti kisebbségekre vonatkozó törvény és az ahhoz kapcsolódó másodlagos joganyag teljes körű és hatékony végrehajtásáról – összhangban a nemzetközi kötelezettségeivel és az európai normákkal –, többek között azáltal, hogy megerősíti a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak védelmére irányuló kapacitást és erőforrásokat, különösen a nemzeti kisebbségekkel foglalkozó bizottság kapacitását és erőforrásait;
- gondoskodik arról, hogy jogszabályi kerete teljeskörűen össze legyen hangolva az **állampolgársághoz fűződő jogokkal** kapcsolatos uniós vívmányokkal, többek között azáltal, hogy az EUB vonatkozó ítélkezési gyakorlatával összhangban hatályon kívül helyezi azt a jogalapot, amely lehetővé teszi a befektetői állampolgársági program kialakítását.

24. fejezet – A jog érvényesülése, szabadság és biztonság

Albánia szilárd és hatékony rendszert alakít ki a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányulóan. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- összehangolja jogi keretét a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemre – többek között a pénzmosás bűncselekményé nyilvánítására – vonatkozó uniós vívmányokkal, illetve európai és nemzetközi normákkal, és továbbra is szilárd stratégiai keretet alkalmaz ezeken a területeken, összhangban az uniós normákkal;
- meggyőző eredményeket mutat fel a nyomozások, büntetőeljárások és jogerős ítéletek tekintetében a súlyos és szervezett bűnözés valamennyi területén (beleértve az emberkereskedelmet, a tűzfegyvereket, a kábítószereket, a gyermekek szexuális bántalmazását, a kiberbűnözést és a pénzmosást, önálló bűncselekményként is), amit friss és részletes statisztikák támasztanak alá;
- proaktív és hatékony megközelítést alkalmaz a belföldi és a nemzetközi bűnüldözési és igazságügyi együttműködés terén, amelynek alapját az összetett büntetőügyek kezelésére szolgáló javított nyomozási módszertan képezi, továbbá intézkedéseket hajt végre, garantálva a feddhetetlenséget – többek között a rendőrség felügyeletét ellátó ügynökség által végzett folyamatos és alapos vizsgálatok révén –, illetve az érdemeken alapuló és átlátható kinevezéseket, valamint a bűnüldöző szerveken, főként a rendőrségen belüli karrierfejlesztést;
- meggyőző eredményeket mutat fel a vagyoni eszközök lefoglalása és végleges elkobzása terén – amit friss és részletes statisztikák támasztanak alá –, többek között a vagyoni eszközök nyomon követésére, azonosítására, befagyasztására, kezelésére és elkobzására szolgáló, teljes mértékben működőképes, a vagyonvisszaszerzési hivatal köré épülő intézményközi rendszer révén – összhangban az uniós vívmányokkal –, amely megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokkal rendelkezik;
- továbbra is bizonyítja, hogy amikor súlyos és szervezett bűnözéssel – főként pénzmosással – kapcsolatos ügyekről van szó, hiteles és következetes gyakorlatként szisztematikusan pénzügyi nyomozásokat indítanak, amit friss és részletes statisztikák támasztanak alá;

- megfelelő módon átfogó, a nemi szempontokat figyelembe vevő és áldozatközpontú megközelítést alkalmaz az emberkereskedelem megelőzése és az ellene való küzdelem érdekében, amihez az uniós vívmányokkal összhangban álló jogi, intézményi és operatív keretet hoz létre, továbbá meggyőző eredményeket mutat fel az emberkereskedő hálózatok proaktív felszámolása terén, különös figyelmet fordítva a nőkre és a lányokra, emellett pedig teljeskörűen alkalmazza a nemzeti áldozatkezelési mechanizmust, az áldozatok és a potenciális áldozatok felderítésére, azonosítására és elhelyezésére, védelmére, segítésére, valamint támogatására irányuló megerősített kapacitásokra építve.

Albánia tartós és jelentős eredményeket mutat fel a kábítószerekkel kapcsolatos együttműködés terén. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- a kábítószerekre vonatkozó jogi és szakpolitikai keretét összehangolja az uniós vívmányokkal, többek között az új pszichoaktív anyagok és kábítószer-prekursorok jegyzékének rendszeres frissítésére vonatkozó rendelkezésekkel, és ténylegesen végrehajtja nemzetközi kötelezettségeit;
- nemzeti drogstratégiát fogad el és hajt végre, egyúttal pedig biztosítja a nemzeti korai jelzőrendszer és a nemzeti kábítószerügyi megfigyelőközpont teljes körű működőképességét a hazai és a nemzetközi partnerek integrált és intézményesített hálózatára építve;
- meggyőző eredményeket mutat fel a kábítószerek lefoglalása, megsemmisítése és a kapcsolódó vagyoni eszközök elkobzása terén – amit friss és részletes statisztikák támasztanak alá –, és határozottan érvényre juttatja az annak megakadályozására szolgáló biztosítékokat, hogy a kannabisz jogszerű termesztése során a termékek illetéktelen kezekbe jussanak.

Albánia szilárd és hatékony rendszert alakít ki a terrorizmus, a radikalizálódás és az erőszakos szélsőségek elleni küzdelem és azok megelőzése, valamint a kritikus infrastruktúrák védelme céljából. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- biztosítja, hogy mind az online, mind pedig az offline térben a terrorizmus, a radikalizálódás és az erőszakos szélsőségek elleni küzdelemre, valamint a kritikus infrastruktúrák és szervezetek védelmére vonatkozó jogi és szakpolitikai keretei összhangban legyenek az uniós vívmányokkal, és azokra az előrejelzés, a megelőzés, a védelem, illetve a reagálás elve legyen az irányadó;
- a Nyugat-Balkánra vonatkozó, a terrorizmus és az erőszakos szélsőségek megelőzéséről és az ellenük való küzdelemről szóló közös cselekvési terv végrehajtására vonatkozó nemzeti ütemtervet fogad el, és gondoskodik annak folyamatos végrehajtásáról.

Albánia – a Nyugat-Balkánra vonatkozó uniós cselekvési tervvel összhangban – tartós és jelentős eredményeket ér el a jogszerű és az irreguláris migráció, a menekültügy, valamint a schengeni vívmányokkal, a vízümpolitikával és a külső határai ellenőrzésével kapcsolatos kérdések terén. Albánia elsősorban akkor teljesíti ezt a zárókritériumot, ha megteszi a következőket:

- továbbra is elegendő és tartós határigazgatási kapacitást és megfelelő személyzetet biztosít a vegyes migrációs áramlások hatékony kezeléséhez, beleértve azt is, hogy bizonyítottan képes a határai megfelelő ellenőrzésére, elegendő kapacitással rendelkezik a határokon és a befogadás terén, valamint konkrét eredményeket mutat fel a szabálytalan határátlépések elleni küzdelem, a migráncsempésztésben részt vevő bűnözői hálózatok büntetőeljárás alá vonása és felszámolása, valamint a hatékony nemzetközi együttműködés terén, többek között a visszaküldéseket és a visszafogadást illetően;
- biztosítja a schengeni cselekvési terv folyamatos végrehajtását annak érdekében, hogy hatékonyan előkészítse a schengeni vívmányoknak a csatlakozásig vagy adott esetben a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásáról szóló tanácsi határozat elfogadásáig történő maradéktalan végrehajtását;

- teljes mértékben összehangolja vízumpolitikáját az EU vízumpolitikájával, mindenekelőtt azáltal, hogy megszünteti a szezonális vízumok kiadásának gyakorlatát, és az uniós jegyzékekhez igazítja azon országok jegyzékeit, amelyek állampolgárai vízumkötelezettség alá esnek, valamint azon országok jegyzékeit, amelyek állampolgárai a belépéskor mentesülnek e kötelezettség alól, ehhez teljeskörűen végrehajtva a vízumpolitika összehangolására vonatkozó, 2025 novemberében elfogadott ütemtervet;
- gondoskodik arról, hogy a legújabb uniós vívmányokkal összhangban álló, működő menekültügyi rendszer álljon rendelkezésre, elegendő kapacitással rendelkezzen a nemzetközi védelemre szoruló személyek azonosításához és továbbirányításához, jelentősen fokozza a nemzetközi védelmet biztosító határozatok minőségét és számát, valamint megfelelő befogadási kapacitás álljon rendelkezésre, beleértve a kísérő nélküli kiskorúak számára kialakított külön létesítményeket is.

Gazdasági kritériumok

Albánia teljesíti a működő piacgazdaság kritériumát. Albánia tovább erősíti és garantálja a stabil üzleti környezetet, amely biztosítja a belföldi és a külföldi gazdasági szereplők közötti tisztességes versenyt, az állami tulajdonú vállalatok fokozott átláthatóságát és elszámoltathatóságát, az informális gazdaság visszaszorítását és az olyan kiszámítható költségvetési keretet, amely garantálja az adóügyi megfelelést, és csökkenti az adókijátszást.

* *

A tárgyalások során továbbra is folytatódni fog a jogszabályoknak az uniós vívmányokkal és a vonatkozó európai normákkal való összehangolásában és azok végrehajtásában elért előrehaladás nyomon követése. Az EU hangsúlyozza, hogy különös figyelmet szentel majd a fent említett minden konkrét kérdés nyomon követésének azzal a céllal, hogy biztosítsa Albánia közigazgatási kapacitását, az e témakör hatálya alá tartozó valamennyi területen a jogszabályi összehangolás befejezéséhez szükséges kapacitását, valamint a végrehajtás és a jogérvényesítés terén a további eredményeket. Különös figyelmet kell fordítani az e témakör és az egyéb tárgyalási témakörök közötti kapcsolódási pontokra. Albánia jogszabályainak az uniós vívmányokkal és a vonatkozó európai normákkal való összehangja, valamint az ország végrehajtási kapacitása csak a tárgyalások későbbi szakaszában értékelhető véglegesen. Az EU felkéri Albániát, hogy – az e témakörrel szülő tárgyalásokra az EU részéről esetlegesen kért, Albánia által a konferenciára biztosítandó tájékoztatás mellett – rendszeresen adjon részletes írásbeli tájékoztatást a Stabilizációs és Társulási Tanácsnak az uniós vívmányok végrehajtása terén elért eredményekről.

A fentiekre figyelemmel a konferenciának megfelelő időpontban még vissza kell térnie erre a témakörre.

Emellett az EU emlékeztet arra, hogy 2024. október 2. és a tárgyalások lezárásának időpontja között az uniós vívmányok bővíthetnek.